

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

12. An Capitulum Sede vacante possit concedere dimissorias ad Ordines suscipiendos intra annum à morte Episcopi? Et an Capitulum Sede vacante possit tamen intra annum per alium Episcopum Pontificalia ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76359](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76359)

Sup. hoc in
tom. 9. ff.
ex Rel. 46.
lege 5. se-
cundo po-
telt.

AD hunc casum affirmatiue respondit Ema-
nuel Themudo in decis. Archiepiscop. Oly-
sponens. part. 1. decis. 89. num. 3. & seq. Quia quan-
do duæ res ita sunt differentes, vt vna possit fieri
sine alia, prohibita vna, non censetur prohibita alia,
vt exemplis facile demonstrabitur; sed dare licen-
tiam vni extero Episcopo, vt celebret Ordines in alie-
na Diocesi, vbi vacat Sedes, est res diuersa ab hoc,
quod est dare dimissorias subditis ad Ordines, & vnũ
potest fieri sine altero. Ergo prohibito vno, ne scilicet
dantur dimissorias ad Ordines intra annum, non prohi-
betur aliud, quod scilicet datur licentia Episcopo exte-
ro, vt celebret Ordines in Diocesi aliena. Probatur
maior, quod scilicet sint res differentes; nam dare
licentiam Episcopo, vt celebret Ordines in aliena
Diocesi, est dare illi licentiam, vt celebret Pontifi-
calia extra suam Diocesim, quod per primum locum
Tridentini facere nequit, absque licentia proprii Or-
dinarij. At dari dimissorias ad Ordines, est dare li-
centiam alicui subdito, vt vadat ad alienum Episco-
pum, & ab illo ordinetur, per quas dimissorias Epi-
scopus illas dans dat testimonium, quod subditus
illas deferens habet scientiam, & bonos mores, &
ided Episcopus dans dimissorias petit ab alio Epi-
scopo, vt velit huic subdito Ordines conferre.

2. Ecce quomodo differunt inter se valde, dare
licentiam vni Episcopo, vt celebret Ordines in aliena
Diocesi, & dare dimissorias subdito, vt ordinetur ab
alieno Episcopo. Quod verò vnum horum possit fieri
sine alio, patebit clarè ex mox citanda declaratione
Cardinalium, per quam constabit posse Capitulum
Sede Vacante, dare licentiam extero Episcopo, vt det
ordines etiam Clericis alterius Diocesis, in illa Dico-
cesi, vbi sedes vacat, in quo fit vnum sine altero, id
est, datur licentia extero Episcopo, vt det ordines in
aliena Diocesi, & non datur alterum, quia Capitulum
dans licentiam Episcopo, vt celebret Ordines pro
Clericis alienæ Diocesis, non dat dimissorias, nec
licentiam Clericis alienæ Diocesis. Cum ergo hæc
sint res diuersæ, & vna fieri possit sine alia, videtur
dare licentiam Episcopo, vt det Ordines in aliena
Diocesi, & dare dimissorias subdito ad Ordines: se-
quitur quod prohibito vno per Tridentinum ipsi
Capitulo Sede Vacante, non censetur prohiberi aliud
intra annum vacationis.

3. Secundo probatur resolutio supra posita, nam
illa prohibito Tridentini, ne Capitulum Sede Va-
cante det dimissorias ad Ordines, solum intelligitur,
quoad Clericos subditos Capitulo, non verò, quoad
Religiosos non subditos. Hoc expressè tenet Hen-
ric. tom. 2. lib. 10. c. 22. n. 3. vbi sic habet: Capitulum
Sede Vacante non potest secularibus Clericis dare
reuerendas, &c. intra annum vacationis; ecce quo-
modo clarè dicit illam prohibitionem solum intelli-
gi, quo ad Clericos, non quoad Religiosos.

4. Consonat hæc cum quadam declaratione Car-
dinalium citata à Marfil. 1. tom. declarationum, im-
presso anno 1613. & in alio 2. tom. impresso anno
1618. quam etiam citat Farinacius ad Trid. d. c. 10.
de reformatione sess. 7. que sic habet, Capitulum Se-
de Vacante potest concedere licentiam extero Epi-
scopo exercendi Pontificalia in eorum Ecclesia, &
Ordines conferendi, tam Clericis illius Diocesis,
quam exteris habentibus dimissorias suorum Epi-
scoporum, iuxta tamen formam huius decreti. Ecce
quomodo prohibitio illius decreti, quoad Ordines
conferendos intra annum vacationis, solum loquitur,
& exponitur de Clericis, nusquam tamen per
Clericos alicubi intelligatur Religiosi.

5. Et confirmatur ex ipso nomine dimissorias,
nam dimissoria non dantur nisi subdito, vt vadat ad
Episcopum alienum pro Ordinibus recipiendis, vt

supra diximus. At Religiosi non sunt subditi Capitu-
lo Sedis Vacantis; ergo prohibito dandi dimissorias
pro Ordinibus Sede vacante non intelligitur de Re-
ligiosis, hi enim si Sede vacante voluerint ire ad
alium Episcopum alterius Diocesis pro Ordinibus,
non deferunt dimissorias Capitulo, sed sui Prælati re-
gularis.

6. Ex quibus abundè constare videtur, quod po-
test Capitulum Sede Vacante dare licentiam Episco-
po extero apud se commoranti, vel suo Episcopo ti-
tulari, vt intra annum vacationis conferat Ordines
religiosis. Et hæc omnia docet Themudo vbi supra
qui n. 10. respondet ad auctoritatem Concilij Tri-
dent. sess. 7. de reformat. cap. 10. que supradictæ sententiæ
videtur obstat, ait, verba Tridentini dare licentiam
ordinandi non significare, quod datur licentia Epi-
scopo dandi Ordines in Diocesi vacante, sed solum
velle, vt non dantur dimissoria Clericis intra annum
Sede vacante, videmus enim in principio quod illa
verba Tridentini, Licentia ordinandi, idem sunt quod
dare dimissorias; dare verò dimissorias, ex se non est
idem quod dare licentiam, vt possit dare Episcopus
exterus Ordines in Diocesi vacante, cum sint res
diuersæ, vt supra videmus: & proinde Concilium
ibidem ne datur dimissoria, nisi modo ibi assigna-
to, non prohibere quin idem Capitulum possit dare
licentiam extero Episcopo dandi Ordines intra an-
num in illa Diocesi, saltem, Religiosis, ac proinde
illa verba Tridentini, dare licentiam ordinandi, non
sumuntur actiue, id est vt ordinetur Episcopus, vt vo-
lebat argumentum, sed passiuè, id est, vt subditi Ca-
pituli non ordinentur.

7. Nec obstat, ait dictus Themudo, quod Con-
cilium generaliter loquatur, seu quod non distinguit,
dicit enim, quod Tridentinum prohibens ordinari
subditos intra annum, nisi modo ibi assignato, non
loquitur generaliter de omnibus ordinandis in sua
Diocesi, sed de solis Clericis suis subditis, vt clarè
ostendimus in secundo argumento secundæ resolu-
tionis. Dicimus præterea ipsam legem, seu Tri-
dentinum distinguere: nam ipso facto quod prohibet
dimissorias dari intra annum pro ordinibus, clarè di-
stinguit, se loqui tantum de Clericis subditis, quibus
solum potest dare dimissorias, non verò de Religio-
sis, quibus illas non potest concedere. Et ita The-
mudo testatur in multis Sedibus vacantibus fuisse in
praxi Olyssiponæ obseruatum; sed tu, his non ob-
stantibus, cogita, sunt enim Regulares subiecti Epi-
scopo, quoad recipiendos Ordines. Vide Barbolam
de Canon. cap. 42. num. 121.

Nota tamen quod opinio affirmatiua, quam supra
docuit Themudo, tenet etiam alius Lusitanus, Ant.
Portel. in respons. moral. tom. 2. cas. 71. per totum,
quem tamen Themudo non citat.

RESOL. XII.

An Capitulum Sede Vacante possit concedere dimis-
sorias ad ordines suscipiendos intra annum a morte
Episcopi?

Et an Capitulum Sede Vacante possit tamen intra
annum per alium Episcopum Pontificalia exercen-
tem ordinare Diocesanos suos, & sic resolutum fuisse
à Sacra Congregatione?

Et an, elapso anno, à puncto Sedis Vacantis possit Ca-
pitulum eis dimissorias concedere?

Et an hæc licentia dimissoria per aduentum noui Episco-
pi non expiret?

Et an Vicario Papa non prohibeatur statim post Va-
cantem Sedem diuersas dimissorias concedere? Ex
part. 8. tract. 4. Resol. 41.

Sup. hoc in
Resol. seq.
5. Porro, &
cursum in
5. nor. præ-
teritæ.

RESOL. XIII.

An Capitulum Sede Vacante possit saltem intra annum concedere literas testimoniales? Ex p. 8. r. 4. Ref. 42.

§. 1. Negatiue videtur respondere Nauar. l. i. conf. tit. de temp. ordin. conf. 19. in l. edit. c. 27. in 2. At ego puto quod potest Capitulum, Sede Vacante, infra annum literas testimoniales de vita, & moribus ordinandi tradere, vbi quis per Pontificium diploma impetrasset ab alieno Episcopo extra suam Diocesim ordinari; Tridentinum sess. 23. de reform. c. 8. sequentibus verbis: Vnusquisque autem a proprio Episcopo ordinetur, quod si quis ab alio promoturi petat, nullatenus id ei etiam cuiusvis generalis, aut specialis relictum, aut privilegij praetextu, etiam statutis temporibus, permittatur, nisi eius probitas, ac mores Ordinarij sui testimonio commendentur. Sed Capitulum, seu eius Vicarius, Sede Vacante, dicitur Ordinarius: ergo ad ipsum spectat testimoniales ei literas concedere. Porro Capitulum, Sede Vacante, seu eius Vicarium dici Ordinarium, recte probat Nauarrus conf. 19. Olim 18. de tempore ordin. n. 2. & noster Moneta de commun. vlt. volut. cap. 10. n. 183. qui etiam refert allegato quodam diplomate, stylo modernum Romanae Curiae esse, vt Sede Vacante, testimoniales literae dentur ab Episcopo vicinior: quod ipse ita intelligit, vt non solus ille dare possit, sed simul cum Vicario Capituli, vel habitis ab eodem informationibus de vita ordinandi: nam scilicet, qua ratione poterit Episcopus vicinior de subdito non suo rectum ferre testimonium? Et haec omnia docet Marchinus de sacram. ordin. tract. 1. part. 6. c. 3. n. 17. c. 18. cui adde Molin. de iustit. tom. 6. tract. 5. disp. 11. num. 14.

Quod hoc in tom. 5. r. 3. lege §. vit. Ref. 46.

2. Non definiam tamen etiam hic apponere ea, quae notat Rodriguez in summ. tom. 1. c. 81. n. 19. vbi sic ait: El Cabildo, Sede Vacante, puede dar dentro del año aprobacion de la vida, y costumbres a los que por virtud de algun Obispo, con la aprobacion de la vida, y costumbres, dada por el Ordinario, porque esta aprobacion, no son letras dimissorias, sino unas letras testimoniales de la idoneidad de los que quieren ordenar, las quales no prohibe el Concilio conceder, Sede Vacante, como lo prouea Nauarro. Sic ille.

RESOL. XIV.

An Capitulum Sede Vacante intra annum possit saltem literas dimissorias pro prima Tonsura concedere? Ex p. 8. r. 4. Ref. 43.

§. 1. Prima facie videtur affirmatiue respondendum, quia Concilium Tridentinum, vt patet, prohibet licentiam ordinandi, sed prima tonsura non est ordo, secundum communem opinionem Theologorum; & ideo Concil. Trident. sess. 23. c. 2. ait: Vt qui iam clericali Tonsura insigniti sunt, per minores ad maiores ordines ascendat. Quibus verbis distinguit Concilium primam Tonsuram a minoribus Ordinibus. Quod etiam satis colligitur ex eo quod idem Concilium in diuersis capitulis de Prima Tonsura & minoribus Ordinibus egit; & c. 6. inquit: Nullus prima Tonsura initiatus, aut etiam in minoribus Ordinibus constitutus ante decimum quartum annum beneficium possit obtinere. Itaque Concilium nunquam primam Tonsuram, Ordinem vocat; imò eam ab Ordinibus semper segregat. Hoc, omnibus aliis; clarè apparet

Sup. hoc an prima Tonsura sit Ordo, in tom. 5. r. 5. Ref. 13. §. 2. ad fin. Et in Ref. 12. §. 2. ad fin. 2. c. curissime in fine, & in Ref. 13. §. 5. Quare ad modum, a ref. quia prima Tonsura, & ibi

Kk 2 in

Ad hoc dubium sic respondet Machadus tom. 2. l. 4. part. 4. tract. 1. document. 7. num. 1. La Sede vacante por derecho comun luego que quieriana, podia sin ninguna duda conceder Reuerendias a las personas que juzgasse por dignas, y merecedoras de recibir las Ordenes; por ser esta jurisdiccion ordinaria que legitimamente heredaua de su Prelado.

2. Despues el Concilio Tridentino movido con algunas justas causas que no espressa, dispuso por vn Decreto particular, que el Cabildo Sede Vacante, no pudiese conceder estas Reuerendias, o dimissorias para recibir Ordenes hasta pasado vn año de la vacantes, lo qual prohibio con grandes penas, assi contra la Sede vacante, como contra los que se ordenassen con las Reuerendias prohibidas; conuene a saber, que por el mismo caso el Cabildo quede entredicho; y el ordenado si fuere de menores Ordenes, no pueda gozar del privilegio Clerical; y si de Orden sacro, quede suspenso a voluntad del Prelado que sucediere. Esta prohibicion limita el mismo Concilio en el lugar citado, en caso que alguno tuuiese Beneficio cobariato, como sucede en el que por razon de algun Beneficio Curato, está obligado a ordenarse dentro de vn año; y tambien quando alguno gozasse alguna Capellenia en que el fundador obligaua a que se ordenasse dentro de tiempo limitado, y no lo haziendo assi la pierda; que entoncez puede el Cabildo, Sede Vacante, dar Reuerendas a los tales antes de pasado el año. Pero ha de advertir, que en los casos dichos es expressa la cobariacion, y assi no padecen duda. Otros ay que disputan los Doctores, assi de defina, y otros muchos (aunque no sin controuersia) siemen, que tambien se deue tener por caso cobariato quando alguno tiene derecho, o es llamado a algun beneficio vacante, o Capellanía, que requiere cierto Orden de que el carece. Hucusque Machadus, cui etiam adde Marchinum de sacr. Ordin. tract. 7. c. 6. n. 12. qui optimè notat, quod si quis exceptis literis dimissorijs, non illis vteretur, nec Capitulum, nec eius Vicarius in dictis pœnas incidere; quod pœna pro aliquo delicto imposita regulariter non incuratur nisi post opus consummatum, id est post vltim prædictarum literarum.

3. Porro, etsi Capitulum, Sede Vacante, vel eius Vicarius non possit intra annum subditis suis dimissorias concedere: poterit tamen intra eundem annum, per alium Episcopum pontificalia exercentem ordinare diceclanos suos. Atque sic fuisse a Sacra Congregatione resolutum, referunt post Nauar. conf. 27. de temp. ordin. Ferrat. de ordin. c. 5. n. 7. vers. quarto nota. Molin. in sum. tr. 2. c. 2. n. 18.

4. Notandum est tamen hic, quod elapso anno à puncto Sedis vacantis concedere potest Capitulum eas literas dimissorias, sicut possit Episcopus. Et hæc literæ dimissoriae, per aduentum noui Episcopi non expirant, vt docent Molina tr. 5. de iust. disp. 11. n. 4. Gonzad. reg. 8. Cancell. c. 12. n. 37. Guttier. l. 2. can. 99. c. 17. n. 12. qui tamen consultat ordinatores, vt si tempore praesentationis dictarum dimissoriarum coram eis, seuerint, nouum Praelatum possessionem eiusdem Episcopatus accepisse, non admittant eas quia à nouo Episcopo reuocari solent. Quod si eas concedat Ordines sacros non habenti vnde viueret, teneatur illi prouidere, sicut tenetur Episcopus, vt bene loquitur Vgolin. de potest. Episc. c. 26. §. 15. n. 1.

5. Notandum est etiam Vicarium Papae non prohiberi etiam statim post vacantem Sedem, dictas dimissorias concedere, quia de hoc non loquitur Concilium; vt docent Maiol. de irregul. l. 4. c. 6. Henric. l. 10. de sac. am. ordin. c. 22. §. 3. Campanil. in diuers. var. can. rubr. 9. c. 8. n. 8. & patet ex praxi.